

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра теоретичних основ фізичного та адаптивного виховання

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ПП 5. Управління фізичною культурою та спортом

2026 - 2027 навчальний рік

Викладач	Зубов Вадим Олексійович, доктор філософських наук, професор
Контактний телефон	+380506882335
Ідентифікатор та код доступу (Zoom / Google Meet)	772-306-9146, код доступу 6KV5T5
E-mail:	zubov15021967@gmail.com
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id=626
Консультації	Консультації проводяться в дистанційному режимі за попереднім погодженням із викладачем через месенджери або електронну пошту

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)	
Галузь знань	А Освіта	
Спеціальність	А7 Фізична культура і спорт	
Освітня програма	Фізична культура і спорт	
Форма навчання	Очна (денна), заочна	
Мова викладання	Українська	
Курс (рік навчання), семестр	Курс 1, семестр 1	
Цикл підготовки	Професійної підготовки	
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Обсяг дисципліни	Кількість кредитів ECTS	4
	Загальна кількість годин	120
	Аудиторних годин	42
	Лекції	24
	Практичні	18
	Самостійна робота	78
Форма контролю	Екзамен	
Попередні компоненти (Пререквізити)	Базові знання з організації фізичної культури і спорту, основ менеджменту, економіки та правового забезпечення професійної діяльності, набуті на попередньому рівні вищої освіти	
Паралельні та подальші компоненти (Постреквізити)	Паралельні: ПП 7 Сучасний професійний спорт; ПП 8 Інноваційна діяльність у фізичній культурі і спорті. Подальші: П 2 Переддипломна практика; А2 Підготовка та захист кваліфікаційної роботи.	

МЕТА, ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни

Сформувати у здобувачів здатність управляти організаціями, підрозділами, проектами та робочими процесами у сфері фізичної культури і спорту, приймати обґрунтовані управлінські рішення в умовах невизначеності, забезпечувати ефективне використання ресурсів, командну взаємодію та розвиток фізкультурно-спортивної організації.

Завдання навчальної дисципліни:

- розкрити теоретичні засади та сучасні підходи до управління у сфері фізичної культури і спорту;
- сформувати вміння аналізувати зовнішнє та внутрішнє середовище фізкультурно-спортивної організації;
- навчити застосовувати функції планування, організації, мотивації та контролю в управлінській діяльності;
- розвинути здатність приймати управлінські рішення, оцінювати ризики та раціонально використовувати ресурси;
- сформувати навички лідерства, командної взаємодії, управління персоналом і професійної комунікації;
- сформувати здатність розробляти та обґрунтовувати управлінські рішення і проекти розвитку організацій у сфері фізичної культури і спорту.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- систему управління фізичною культурою і спортом, її суб'єкти, об'єкти, рівні та функції;
- принципи стратегічного й оперативного планування діяльності фізкультурно-спортивних організацій;
- основи управління персоналом, ресурсами, комунікаціями, якістю та ризиками;
- правові, економічні, етичні та безпекові засади управлінської діяльності у сфері фізичної культури і спорту.

Після вивчення дисципліни студенти повинні вміти:

- аналізувати управлінські проблеми та фактори зовнішнього і внутрішнього середовища організації;
- формулювати цілі, планувати діяльність, розподіляти ресурси та визначати показники результативності;
- приймати й обґрунтовувати управлінські рішення, оцінювати альтернативи, ризики та прогнозовані наслідки;
- організовувати командну роботу, застосовувати лідерські та комунікаційні інструменти й презентувати управлінські рішення.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 3. Здатність адаптуватися до нових умов професійної діяльності, діяти в умовах невизначеності та приймати ефективні рішення.

ЗК 4. Здатність ідентифікувати, формулювати та розв'язувати складні професійні проблеми.

ЗК 6. Здатність розробляти, реалізовувати та управляти проєктами у сфері фізичної культури, спорту та адаптивного виховання.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 4. Здатність управляти робочими або навчальними процесами у сфері фізичної культури та спорту, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.

Програмні результати навчання:

РН 2. Приймати ефективні управлінські та професійні рішення щодо розв'язання складних задач у сфері фізичної культури, спорту та адаптивного виховання, генерувати альтернативи, оцінювати ризики, прогнозувати результати та раціонально використовувати ресурси.

РН 8. Організовувати ефективну діяльність колективу, забезпечувати лідерство, командну взаємодію та управління персоналом із дотриманням економічних, правових та етичних принципів професійної діяльності.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Теоретичні та організаційні засади управління у сфері фізичної культури і спорту

Тема 1. Лекція 1. Система управління фізичною культурою та спортом: сутність, принципи та функції.

Тема 2. Лекція 2. Державне управління та нормативно-правове забезпечення сфери фізичної культури і спорту.

Тема 3. Практичне заняття 1. Аналіз системи управління фізичною культурою та спортом і нормативно-правового забезпечення діяльності фізкультурно-спортивних організацій. (До тем 1–2)

Тема 4. Лекція 3. Організаційні структури та суб'єкти управління у сфері фізичної культури і спорту.

Тема 5. Лекція 4. Стратегічне управління розвитком фізичної культури та спорту.

Тема 6. Практичне заняття 2. Побудова організаційної структури фізкультурно-спортивної організації та визначення стратегічних напрямів її розвитку. (До тем 3–4)

Тема 7. Лекція 5. Планування діяльності фізкультурно-спортивної організації.

Тема 8. Практичне заняття 3. Розроблення плану діяльності фізкультурно-спортивної організації: визначення завдань, термінів, відповідальних осіб та очікуваних результатів. (До теми 5)

Тема 9. Лекція 6. Управлінські рішення у сфері фізичної культури та спорту: підготовка, прийняття та контроль.

Тема 10. Практичне заняття 4. Розв'язання управлінських ситуацій: підготовка, прийняття управлінських рішень і контроль їх виконання. (До теми 6)

Розділ 2. Організаційно-ресурсне управління та розвиток

Тема 11. Лекція 7. Управління персоналом у фізкультурно-спортивних організаціях.

Тема 12. Лекція 8. Лідерство, мотивація та командна взаємодія у спортивному менеджменті.

Тема 13. Практичне заняття 5. Добір персоналу, розподіл обов'язків і розроблення заходів мотивації та командної взаємодії у фізкультурно-спортивній організації. (До тем 7–8)

Тема 14. Лекція 9. Управління фінансовими, матеріально-технічними та інформаційними ресурсами.

Тема 15. Практичне заняття 6. Складання кошторису заходу та планування фінансових, матеріально-технічних й інформаційних ресурсів фізкультурно-спортивної організації. (До теми 9)

Тема 16. Лекція 10. Маркетинг, комунікації та взаємодія зі стейкхолдерами у сфері фізичної культури і спорту.

Тема 17. Практичне заняття 7. Розроблення маркетингового та комунікаційного плану фізкультурно-спортивної організації з урахуванням інтересів стейкхолдерів. (До теми 10)

Тема 18. Лекція 11. Управління якістю, ризиками та безпекою у фізкультурно-спортивній діяльності.

Тема 19. Практичне заняття 8. Визначення критеріїв якості діяльності, оцінювання ризиків і розроблення заходів безпеки у фізкультурно-спортивній організації. (До теми 11)

Тема 20. Лекція 12. Управління змінами, інноваціями та розвитком фізкультурно-спортивної організації.

Тема 21. Практичне заняття 9. Розроблення проєкту впровадження змін та інновацій для розвитку фізкультурно-спортивної організації. (До теми 12)

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Контроль результатів навчання та рівня сформованості компетентностей здобувачів здійснюється на засадах прозорості та академічної доброчесності відповідно до Положення про критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Класичному приватному університеті. http://virtuni.education.zp.ua/info_cpu/node/626

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються такі види контролю:

1. **Поточний контроль:** здійснюється протягом семестру під час лекційних і практичних занять та перевірки завдань самостійної роботи, зокрема поданих через Віртуальну аудиторію КПУ. Передбачає оцінювання теоретичної підготовки через усні відповіді, участь в обговореннях, аналіз управлінських ситуацій та обґрунтування професійних рішень. Практичні вміння оцінюються за результатами аналізу системи управління й нормативно-правового забезпечення сфери фізичної культури і спорту, побудови організаційної структури, визначення стратегічних напрямів розвитку та розроблення плану діяльності організації. Перевіряються вміння оцінювати альтернативи й ризики, розподіляти обов'язки, добирати заходи мотивації та командної взаємодії, складати кошторис і планувати ресурси. Оцінюються також маркетингові й комунікаційні плани, критерії якості діяльності, заходи безпеки та проєкти впровадження змін та інновацій. Враховуються самостійність виконання завдань, обґрунтованість розрахунків і висновків, дотримання економічних, правових та етичних принципів управління.

2. Семестровий (підсумковий) контроль:

проводиться у формі екзамену та передбачає відповідь на теоретичне питання і розв'язання комплексної ситуаційно-практичної задачі за матеріалом дисципліни. Теоретична частина спрямована на перевірку знань системи, принципів і функцій управління, стратегічного та оперативного планування, управління персоналом, ресурсами, комунікаціями, якістю та ризиками. Практична частина передбачає аналіз запропонованої управлінської ситуації, визначення проблеми, порівняння альтернатив та обґрунтування рішення із зазначенням ресурсів, відповідальних осіб, строків, ризиків і показників результативності. Оцінюються повнота й правильність відповіді, логічність аналізу, реалістичність запропонованих заходів та аргументованість висновків. Екзамен оцінюється за 100-бальною шкалою; його питома вага в підсумковій оцінці становить 20%.

Особливість оцінювання: всі види вхідного, поточного і семестрового контролю оцінюються викладачем за **100-бальною шкалою**.

Для оцінювання студентів використовується система накопичування балів. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ» підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS.

Загальний підсумковий бал за дисципліну (за 100-бальною шкалою) формується як середньозважена величина на основі всіх поточних і підсумкових оцінок здобувача, отриманих протягом семестру, з урахуванням питомої ваги кожного виду діяльності.

Підсумковий бал = $(B_{\text{вхід.}} \times k_{\text{вхід.}}) + (B_1 \times k_1) + (B_2 \times k_2) + \dots + (B_n \times k_n) + (B_{\text{екз.}} \times k_{\text{екз.}})$

де:

$B_{\text{вхід.}}$ – бал за виконання завдань вхідного контролю, виставлений за 100-бальною шкалою (за наявністю); $k_{\text{вхід.}}$ – ваговий коефіцієнт вхідного контролю (як правило $k_{\text{вхід.}} = 0$). Оцінка вхідного контролю не впливає на загальну оцінку з дисципліни і є інформацією для викладача щодо рівня індивідуальної готовності студентів вивчати дану дисципліну);

$B_1, B_2, B_3, \dots, B_n$ – бали за виконання завдань поточного контролю на практичних (семінарських) заняттях, самостійної та індивідуальної роботи, виставлений за 100-бальною шкалою; $k_1, k_2, k_3, \dots, k_n$ – вагові коефіцієнти відповідного виду контролю;

$B_{\text{екз.}}$ – бал за підсумковий семестровий контроль (екзамен), виставлений за 100-бальною шкалою (за наявністю); $k_{\text{екз.}}$ – ваговий коефіцієнт підсумкового семестрового контролю (екзамену).

Сума вагових коефіцієнтів поточного та підсумкового контролю дорівнює 1

$$k_1 + k_2 + k_3 + \dots + k_n + k_{\text{екз.}} = 1$$

Структура компонентів оцінювання та їх питома вага

Види навчальної діяльності здобувача	Шкала оцінювання завдання	Ваговий коеф.	Питома вага у загальній оцінці
Практичне заняття 1. Аналіз системи управління фізичною культурою та спортом і нормативно-правового забезпечення діяльності фізкультурно-спортивних організацій. (До лекцій 1–2)	100	0,1	10
Практичне заняття 2. Побудова організаційної структури фізкультурно-спортивної організації та визначення стратегічних напрямів її розвитку. (До лекцій 3–4)	100	0,1	10
Практичне заняття 3. Розроблення плану діяльності фізкультурно-спортивної організації: визначення завдань, термінів, відповідальних осіб та очікуваних результатів. (До лекції 5)	100	0,1	10
Практичне заняття 4. Розв’язання управлінських ситуацій: підготовка, прийняття управлінських рішень і контроль їх виконання. (До лекції 6)	100	0,1	10
Практичне заняття 5. Добір персоналу, розподіл обов’язків і розроблення заходів мотивації та командної взаємодії у фізкультурно-спортивній організації. (До лекцій 7–8)	100	0,08	8
Практичне заняття 6. Складання кошторису заходу та планування фінансових, матеріально-технічних й інформаційних ресурсів фізкультурно-спортивної організації. (До лекції 9)	100	0,08	8
Практичне заняття 7. Розроблення маркетингового та комунікаційного плану фізкультурно-спортивної організації з урахуванням інтересів стейкхолдерів. (До лекції 10)	100	0,08	8
Практичне заняття 8. Визначення критеріїв якості діяльності, оцінювання ризиків і розроблення заходів безпеки у фізкультурно-спортивній організації. (До лекції 11)	100	0,08	8
Практичне заняття 9. Розроблення проєкту впровадження змін та інновацій для розвитку фізкультурно-спортивної організації. (До лекції 12)	100	0,08	8
Екзамен:	100	0,20	20
Разом	100	1	100
Додаткові досягнення з навчальної дисципліни (за наявності) Результати науково-дослідної діяльності здобувача, зокрема за такі активності: – участь у предметних олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт з навчальної дисципліни; – участь у засіданнях наукових гуртків, зокрема в обговореннях у форматі круглих столів, присвячених актуальним темам з навчальної дисципліни; – публікації результатів досліджень у вигляді наукових статей, тез доповідей, а також виступи на наукових конференціях.	До 10 балів		

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

100-бальна система	шкала ЄКТС	Національна шкала	Характеристика вимог та критеріїв оцінювання
90–100	A	Відмінно	Здобувач демонструє глибокі системні знання управління фізичною культурою та спортом, критично аналізує складні проблеми й пропонує обґрунтовані рішення в умовах невизначеності. Самостійно й творчо розробляє структуру, плани та проекти розвитку організації, узгоджує цілі, ресурси, строки й показники результативності. Правильно виконує розрахунки, оцінює альтернативи, ризики та наслідки рішень. Обґрунтовує організацію командної роботи й контролю, дотримується правових, економічних та етичних принципів. Демонструє автономність, самоорганізацію й академічну доброчесність.
82–89	B	Добре	Здобувач вільно володіє програмним матеріалом і професійною термінологією, самостійно аналізує діяльність організації та робить аргументовані висновки. Правильно розробляє управлінські плани, розподіляє обов'язки й ресурси, складає кошторис, визначає ризики та показники контролю. Обґрунтовує заходи мотивації, комунікації й розвитку організації. Допускає лише незначні неточності, які не впливають на суть результату.
75–81	C	Добре	Здобувач демонструє достатні знання для розв'язання типових і складних спеціалізованих управлінських завдань. За зразком розробляє структуру організації, план діяльності, кошторис і заходи командної взаємодії. Загалом правильно порівнює альтернативи, але недостатньо глибоко оцінює ризики, ресурсні обмеження або наслідки рішень. Потребує окремих уточнень у міждисциплінарних ситуаціях; самостійно виправляє помилки після мінімальної підказки викладача.
67–74	D	Задовільно	Здобувач розуміє базові поняття та функції управління, відтворює матеріал переважно на репродуктивному рівні. Виконує завдання за зразком, але допускає помилки в узгодженні цілей, ресурсів, строків і відповідальності. Розрахунки та обґрунтування рішень неповні. Потребує допомоги викладача для аналізу управлінської ситуації, оцінювання ризиків і визначення способів контролю.
60–66	E	Задовільно	Здобувач володіє мінімально необхідними знаннями системи управління, планування, організації, мотивації та контролю. Відповіді поверхові, знання фрагментарні. За постійної допомоги викладача складає найпростіший план діяльності, розподіляє основні обов'язки й виконує базові розрахунки. Допускає значну кількість помилок, але розуміє загальну сутність управлінської проблеми та досягає мінімально необхідних результатів навчання.

100-бальна система	шкала ЄКТС	Національна шкала	Характеристика вимог та критеріїв оцінювання
35–59	FX	Незадовільно	Здобувач володіє лише частиною базових знань, яких недостатньо для досягнення мінімально необхідних результатів навчання. Допускає суттєві помилки в термінології, плануванні, розподілі ресурсів і розрахунках. Не може самостійно проаналізувати управлінську ситуацію, порівняти альтернативи та обґрунтувати рішення. Надається можливість повторного складання контрольного заходу.
0–34	F	Незадовільно	Здобувач не демонструє базових знань і практичних умінь з управління фізичною культурою та спортом. Оцінювані завдання відсутні або засвідчують нерозуміння основних функцій управління. Не може пояснити мету запропонованого рішення, порядок розподілу обов'язків і ресурсів та способи контролю навіть за допомоги викладача. Потребує повторного вивчення навчальної дисципліни.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: 100-БАЛЬНА, НАЦІОНАЛЬНА ТА ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<p>Політика щодо термінів виконання завдань та перескладання</p>	<p>З огляду на безпекову ситуацію, повітряні тривоги та перебої з електропостачанням, освітній процес базується на принципах гнучкості та академічної підтримки. Усі завдання виконуються здобувачами в асинхронному режимі без застосування штрафних санкцій чи зниження балів за порушення первинних термінів, якщо затримка зумовлена об'єктивними обставинами непереборної сили. Здавання та перескладання пропущених завдань чи тем здійснюється у зручному для студента темпі протягом семестру за погодженням із викладачем без будь-яких обмежень.</p>
<p>Політика академічної доброчесності</p>	<p>Здобувачі освіти зобов'язані неухильно дотримуватись принципів академічної доброчесності під час виконання усіх видів навчальної, наукової та творчої діяльності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання та академічне шахрайство. Здобувачам освіти забороняється вдаватися до будь-яких форм академічного шахрайства, зокрема: використовувати під час контрольних заходів заборонені матеріали або технічні засоби; посилаючись на джерела, які не використовувались у роботі; здавати роботи з однаковим змістом, підготовлені різними особами.</p> <p>У разі встановлення порушення академічної доброчесності до здобувача освіти можуть бути застосовані такі заходи академічної відповідальності, як повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен, залік тощо), повторне вивчення відповідного освітнього компонента або відрахування з університету.</p>
<p>Політика щодо відвідування занять в умовах воєнного стану</p>	<p>Відвідування навчальних занять здобувачами вищої освіти є обов'язковим відповідно до затвердженого розкладу.</p> <p><i>Організація освітнього процесу в умовах загрози та повітряних тривог</i></p> <p>У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час проведення занять у режимі реального часу (Zoom / Google Meet) або перебування в приміщеннях Університету, проведення синхронного заняття негайно припиняється, а всі учасники освітнього процесу зобов'язані перейти до укриттів.</p> <p>Навчальне заняття, перерване через сигнал «Повітряна тривога» або яке не відбулося через її тривалість, автоматично переводиться в асинхронний режим.</p> <p>Відсутність здобувача освіти на синхронній конференції під час повітряної тривоги, відсутності електроенергії або зв'язку не є підставою для виставлення заборгованості чи зниження підсумкової оцінки, за умов опрацювання навчального матеріалу та виконання завдань в асинхронному режимі.</p> <p><i>Застосування дистанційних технологій та форс-мажорних обставин</i></p> <p>У разі переходу університету або його окремих структурних підрозділів на навчання із використанням дистанційних технологій через безпекову ситуацію чи інші форс-мажорні обставини, освітній процес регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти з використанням дистанційних технологій при обмеженні або відсутності фізичного відвідування закладів освіти здобувачами з причин непереборної сили (природні катаклізми, заходи карантинного порядку та інші форс-мажорні обставини) в «Класичному приватному університеті».</p> <p>Формат участі у дистанційних заняттях адаптується до поточних технічних можливостей та умов безпеки здобувачів і викладачів.</p>

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Грибан Г. П. Управління у сфері фізичної культури і спорту : методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів другого (магістерського) рівня. Житомир : Рута, 2022. 124 с.
2. Дутчак Ю. В., Базильчук В. Б., Солтик О. О. Основи менеджменту та маркетингу фізкультурно-спортивного спрямування : навчальний посібник. Хмельницький : ХНУ, 2019. 267 с.
3. Жданова О. М., Чеховська Л. Я. Основи управління сферою фізичної культури і спорту : навчальний посібник. Львів : ЛДУФК, 2017. 244 с.
4. Живиця О. О. Нормативно-правова основа державної політики в сфері фізичної культури та спорту в Україні. Київський часопис права. 2025. № 2. С. 213–218. DOI: <https://doi.org/10.32782/klj/2025.2.28>.
5. Імас Є. В., Мічуда Ю. П., Ярмолюк О. В. Маркетинг у спорті: теорія та практика : монографія. Київ : Олімпійська література, 2016. 272 с.
6. Криштанович С. В., Холявка В. З. Менеджмент і маркетинг у фізичній культурі і спорті : навчальний посібник. Львів : ЛДУФК, 2018. 176 с.
7. Лисенко І. А., Сергієнко К. М. Діджиталізація в управлінні спортивною діяльністю: сучасні виклики та перспективи. Grail of Science. 2025. № 54. С. 266–273. DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.18.07.2025.028>.
8. Основи менеджменту та маркетингу сфери фізичної культури і спорту : конспект лекцій / уклад.: С. А. Король, Н. О. Долгова. Суми : Сумський державний університет, 2024. 122 с.